

Cảm Tác Chủ Đề “Tết An Lành”

Phan-Văn-An

Xuân hay thường gọi là Tết. Đây là thời gian đầu của một năm. Xuân là thời gian đoàn tụ, sum họp, báo hiếu, đền ơn, đồng thời xuân cũng là mùa của tình yêu. Những ngày cuối năm, đặc biệt là đêm giao thừa tại các nơi công cộng, thanh nam, nữ tú đông đúc, đua nhau hái lộc cầu may năm mới gặp được mối tơ duyên tươi đẹp:

Dập dìu tài tử giai nhân,
Ngựa xe như nước, áo quần như nêm.
Và đoàn tụ thì có lời khuyên:
Dù ai buôn đâu, bán đâu,
Ba mươi tháng chạp rủ nhau cùng về.
Xuân hay tết là thời gian báo hiếu, tạ ơn:

Mồng một nhà cha,
Mồng hai nhà vợ,
Mồng ba nhà thầy.

Trong những ngày cuối của năm cũ, trước khi bước qua năm mới, tại một số địa phương trong nước Việt nam có phong tục các nàng dâu và con gái thường sắm quà đến chúc tết (chưa mừng tuổi, vì chưa năm mới) cha mẹ chồng hoặc cha mẹ mình. Quà cáp thường là xôi, lòng heo, thịt và bún. Đây là một tục lệ biết ơn, báo hiếu rất cao cả.

Nhưng Xuân đối với mỗi người, mỗi giới mang những ý nghĩa khác nhau.

Đối với những người cao tuổi, thì họ ước ao khỏe mạnh, sống lâu, được mọi người kính nể, con cháu yêu mến và họ thích nhận được những lời chúc: Khang an, trường thọ v.v. như Trần Tế Xương trong bài thơ chúc tết có viết:

Lẳng lẳng mà nghe nó chúc nhau,
Chúc nhau trăm tuổi bạc đầu râu.
Phen này ông quyết đi buôn cõi,
Thiên hạ bao nhiêu đứa già trâu.

Còn đối với giới trẻ thì mùa xuân đối với họ là con đường tiến thân, con đường tình yêu. Họ hy

vọng một tương lai rạng rỡ, gặp nhiều tươi sáng trên đường công danh cũng như trời chày trong tình yêu đôi lứa. Họ cầu mong những lời nguyện chúc thành đạt, may mắn trên đường công danh, sự nghiệp.

Riêng đối với những em bé chưa hiểu sâu xa ý nghĩa của tết, của mùa xuân, các em chỉ cầu mong được mang áo quần mới để khoe với bạn bè, hàng xóm, các em muốn được ông bà, cha mẹ, anh chị và những người thân quen cho nhiều đồ chơi và nhiều bao thư đỏ là các em thỏa mãn lắm rồi. Trên đây là một vài ý nghĩa về xuân hay tết. Nay xin bàn về hai từ “An Lành”.

Trong Hán Việt Tự điển, Ông Đào Duy Anh định nghĩa “An là êm đềm”. Chữ An theo Hán tự thì thuộc bộ Miên. “An” gồm có chữ miên và chữ “nữ”, người con gái ở trong nhà thì luôn được an toàn, bình yên. Chữ “An” nhiều lúc cũng được đọc là yên như yên thân, yên ổn. Chữ phản nghĩa của An là Nguy.

Còn từ “Lành” thì không có tự điển nào giải thích, nhưng theo hiểu biết thông thường thì “lành” là những điều tốt đẹp, không trái với luân thường đạo lý làm người, và phù hợp với đạo trời.

Năm nay Cộng đoàn chọn chủ đề cho tờ Đặc San là “Tết An Lành”. Theo thiển ý thì chủ đề mang nhiều ý nghĩa. Nhưng có thể qui về hai điểm chính.

Đầu tiên là tạ ơn: Ai cũng biết trong thời gian gần đây, trận đại dịch Covid 19 đã ảnh hưởng rất trầm trọng đến các sinh hoạt của xã hội, giáo hội, gia đình cũng như cá nhân: Kinh tế suy sụp, giáo dục đình trệ, việc phụng tự bị giới hạn, nhiều người bị thiệt mạng, nhiều trẻ thơ mất cha, mất mẹ và còn nhiều thiệt hại khác về tinh thần cũng như vật chất. Gánh nặng như thế đã và đang đè nặng trên nhân loại. Riêng đối với Cộng đoàn nói chung cũng gặp khó khăn, nhưng mọi sự vẫn được qua khỏi, không đến nỗi phải chịu đau thương, khổ khó như những vùng khác. Được như thế trước hết cảm ơn Thượng Đế đã quan phòng, bảo vệ và ban mọi ơn lành cho chúng ta. Đồng thời cảm ơn chính quyền đã lo lắng chăm sóc sức khỏe cho chúng ta. Sau hết cảm ơn các thành viên của

cộng đoàn đã trực tiếp hoặc gián tiếp nâng đỡ và giúp đỡ nhau, hết lòng lo cho tập thể được mọi ơn lành hồn xác trong trận đại dịch. Đồng thời hợp nhau, chúng ta cũng khẩn khoản nài xin Thượng đế bảo vệ, che chở chúng ta trong tương lai được tai qua nạn khỏi để chúng ta vững bước trong cuộc sống hầu xây dựng và phát triển cộng đoàn trở thành cộng đoàn yêu thương, đoàn kết.

Tốt lành, nếu nhìn về phương diện thể chất thì rất dễ trông thấy. Nhưng nếu xét về phương diện tâm linh thì rất khó lòng nhận biết. Một cá nhân giàu có, sung túc, con cái ngoan ngoãn, có công ăn việc làm tốt, người đời có thể cho là may mắn, hạnh phúc. Nhưng nếu sự giàu có không phải do mồ hôi, nước mắt, không phải do sức lao động làm nên giàu có mà chỉ nhờ hối lộ, tham nhũng, mánh khéo, cướp dặt tạo nên, thì chắc chắn sự giàu có đó không phải là một ơn lành mà lại là vô lương tâm, lương gạt. Rồi những người thành đạt trong đời, có bằng cấp, địa vị cũng thế. Nếu bằng cấp, địa vị được tạo thành nhờ tài giỏi, nhờ siêng năng hoặc nhờ sự cố gắng của bản thân thì đó là một ơn lành do Thượng Đế trao ban. Trái lại nếu nhờ gian lận, mua chức, bán tước để có địa vị thì đó không phải là ơn lành, trái lại là một tai họa, một điều đáng sỉ nhục.

“An lành” trong một khía cạnh nào đó nó đồng nghĩa với chữ “Bình an”. Nếu xét như vậy, sự “bình an” rất cần thiết cho con người về phần thể chất cũng như tinh thần. Chính vì cần thiết và quan trọng như thế, nên trong Thánh lễ các Linh Mục công giáo cử hành hằng ngày trên khắp thế giới đã nhiều lần nhắc tới chữ “Bình An”.

Nói về “An lành” hoặc “Bình an” thì rất nhiều ý nghĩa và rất sâu sắc, nhưng trong khuôn khổ ngắn gọn và trong khả năng hạn hẹp, không thể nói, viết nhiều hơn được. Nhân dịp năm Nhâm dần, năm con hổ là một con vật rất mạnh mẽ. Kính chúc toàn thể quý vị, nhất là những người mang tuổi cạp luôn khỏe mạnh về xác và luôn an lành trong tâm hồn. ■

Hồng Ân Làm Người

Phan Văn An

*Từ không tạo dựng đầu thai,
Ngài (1) ban sự sống làm người trần gian.
Hong Ân Thượng Đế trao ban,
Dư thừa xử dụng, tràn lan mọi bề.
Sinh ra cha mẹ chớ che,
Nuôi dạy khôn lớn chẳng hề than van.
Thầy cô dạy dỗ kiên gan
Nên người hữu dụng muôn vàn công ơn.
Bạn bè nâng đỡ luôn luôn,
Cùng ta học hỏi mọi điều khôn ngoan.
Cho ta gió mát, trăng thanh,
Khí trời hít thở trong lành từng giây.
Bông hoa rực rỡ trên cây,
Làm tăng vẻ đẹp, vui vầy hưởng chung.
Sông dài, sông ngắn trùng trùng,
Nước xanh trong biếc, ta cùng vui chơi.
Biển sâu bát ngát mù khơi,
Biết bao báu vật ta thời chờ mong.
Núi cao chót vót chân không,
Rừng vàng biển bạc ước mong âm thầm.
Cá, chim, muông thú, gia cầm,
Giúp cho cuộc sống muôn phần thành thoi.
Lương được trị bệnh mọi thời,
Kéo dài tuổi thọ yên vui gia đình.
Khoa học kỹ thuật phát minh,
Mọi người phải nhớ Thánh Linh soi đường
Chẳng cần lý luận đơn phương,
Mọi điều ta có thông thường Chúa ban.
Hong ân Thiên Chúa tuôn tràn,
Người người nhận lãnh muôn vàn tri ân
Chú thích: (1) Thiên Chúa. ■*

